

Column

Aandacht van het brein voor de weg (of: Pas de weg aan op de mens en niet andersom!)

Wist u dat het menselijk brein maar een beperkte "processing" capaciteit heeft?

Met behulp van o.a. hersenscans hebben onderzoekers aangetoond dat het menselijk brein een beperkte capaciteit heeft voor het gelijktijdig uitvoeren van taken. Langzamerhand is het algemeen bekend dat autorijden met een telefoon aan het hoofd garant staat voor gevaarlijke situaties. Maar wist u dat dit ook geldt voor andere zaken?

Bijvoorbeeld dat een mens per seconde zijn ogen op maar drie verschillende objecten bewust kan richten?

Koppel dit aan het afschakelen van 'breintaken' bij toenemende belasting en het zal duidelijk zijn dat autorijden een levensgevaarlijke bezigheid is.

Dat het nog zo vaak goed gaat komt door een tweetal ingebouwde mechanismen in het brein, het automatisch invullen van 'bekend veronderstelde' objecten zoals stoepranden en strepen en het automatiseren van waarnemingen door de hersenen.

Van vooral het laatste hebben we veel voordeel. We kijken bijvoorbeeld bij kruisingen, zonder ons ervan bewust te zijn, al automatisch naar gevaarlijke plekken, zoals die waar we auto's verwachten.

Ook worden we getriggerd door onverwachte bewegingen. Websites met knipperende banners en ook reclames maken hiervan handig gebruik om onze aandacht te trekken.

Dit is ook de reden waarom onze aandacht altijd naar spelende TV's getrokken wordt.

In de auto profiteren we hier van, plotselinge veranderingen in de "verwachte" bewegingen van auto's om ons heen worden razendsnel opgemerkt. Alleen niet als er teveel andere veranderingen plaats vinden, dan raakt ons brein overbelast en kan niet meer kiezen.

Grappige voorbeelden hiervan zijn dat verkeerstekens en wegbewijzing op steeds grotere schaal worden genegeerd.

Dit viel me bij mezelf al op, in tegenstelling tot zo'n 20 jaar geleden mis ik veel vaker de signalen langs de weg! Ik weet het al aan optredende ouderdomsvervalsingen.

Maar gelukkig, nu weet ik beter!

Het zijn de veelheid van indrukken die mij bereiken, de intensiteit hiervan is door de grote toename van het verkeer enorm toegenomen.

Het is alleen jammer dat wegbeheerders, gevolgd door justitie, dit nog niet helemaal snappen.

Hebt u dat nu ook? Je komt bij een rotonde die ineens verbouwd blijkt te zijn tot een soort verkeerssysteem met verschillende banen. Vaak nog gescheiden door zo'n onhandig betonnen randje waar je soms wel en soms net niet overheen kunt. Vaak worden dit soort situaties ruim van tevoren aangegeven met grote borden met veel pijlen. Erg duidelijk op de tekentafel, maar niet in de auto. Je hoeft niet eens met een maniakale snelheid aan te komen rijden om het beeld volkomen te missen!

Een onverwachte beweging van een weggebruiker voor je en hup, je hebt de uitleg van het verkeersplein gemist. Als je daarna schrikt van al die onverwachte betonnen randjes in de weg en ook nog eens probeert de goede afslag te zoeken is het niet vreemd dat de kans toeneemt dat je een medeweggebruiker over het hoofd ziet.

Dit laatst is dan voor justitie weer interessant, een boete of mogelijk een straf heb je zo te pakken.

Terwijl het eigenlijk de wegbeheerder is die hier bestraft moet worden!

Het is de taak én de verantwoordelijkheid van de wegbeheerder om veilige wegen aan te leggen. In het licht van de kennis van de beperkingen het menselijk brein zouden wegen zo eenvoudig- en duidelijk moeten zijn dat daar nóóit misvatting over kan bestaan!

Dus heren en dames wegbeheerders én justitie, pas de wegen aan, niet door extra (verbods)borden te plaatsen, maar door de wegen ingrijpend aan te passen.

U zult zien dat het aantal ongelukken zal afnemen en dat de capaciteit van de weg met enkele procenten zal toenemen.

Jan W. Veltman
Business Development, Commint Consultancy
jan.w.veltman@commint.nl